

# SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDÉKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábos pallior egyszeri hirdetésnél 18 fl., többzori hirdetésnél 14 fl. — Hivatalos hirdetéseknek minden szó 4 fl. — Hirdetések és díjak HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:	
Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 kor.
Negyed évre	2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.	

Felelős szerkesztő:  
**ÉLES KÁROLY.**  
A kiadók nevében:  
Lukonich Gábor dr.  
Bárdi György dr. Darnay Kálmán.

A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.  
Előfizetési pénzek Horvát Gábor könyvnyomdájába küldendők.  
Kéziratokat nem küldünk vissza.

## Kapcsolat a földmivelés, ipar és kereskedelem közt.

A legrégebbi időkben az ember csak oly foglalkozásokat folytatott, melyek által mindennapi kenyeréhez legkönnyebben juthatott. Ez a foglalkozás a népek anyagi jólétének egyik kuforrása. Megszilárdítja nemcsak az állami együttlétet, hanem egyúttal a családi élethez való ragaszkodást is. Előmozdítja az állandó letelepedés folytán a lakosság szaporodását, minek következtében a föld termő erejének teljesebb kihasználása és ennek fogva a föld termékeinek nagyobb értékesítése válik lehetővé.

De a földmivelés a gazdasági élet fejlődése terén is jelentékeny haladást mutat, amennyiben az ipar és ennek következtében a kereskedelem bizonyos fokon való fejlődését teszi lehetővé.

Nézzük tehát, mily kapcsolatban van a földmivelés az iparral és a kereskedelemmel. A földmivelés üzéséhez a földművesnek bizonyos eszközökre van szüksége, melyeket azonban ő nem képes elkészíteni.

Oly egyéntől kell tehát eszközeit megszereznie, kinek ismét ez eszközök elkészítése a foglalkozása. Aki bizonyos eszközök elkészítésével továbbadás céljából foglalkozik, iparos. Ipar nélkül tehát földmivelés el sem képzelhető. E két foglalkozási ág egymást kiegészíti. A földművesnek nagyon sok oly eszközre van szüksége, melyek nélkül a föld meg-

miveléséhez hozzá sem kezdhet. Kétségtelen, hogy mindazon földművelő népek, melyeknél az ipar nagyobb mértékű fejlődésének akadály áll útjában, szegények. Say mondja erre vonatkozólag: „A leg-egyszerűbb városi lakó az ipar által sokkal több kényelemhez jut, mint a vad törzsek királya”.

Mennyivel könnyebben lehet ipar és kereskedelem által gazdagodni, mutatja az a körülmény, hogy nem azok a népek a leggazdagabbak, kik a termény földeket lakják, hanem azok, kiknél az ipar és kereskedelem nagyobb fejlődésű (angolok, németek, hollandok, franciák stb.) Az ipar a földmives terményeit nagyban növeli. Fokozza továbbá az ember önállóságát, mert az ipar megélhet anélkül is, hogy csak egy kis földbirtoka volna. Az ipar annál inkább előnyös foglalkozás, amennyiben az ipari termék nincs annyira alávétve a természet szeszélyeinek, mint a mezőgazdasági termék.

Ha a földmivelés megveszi pl. ekéjét az iparostól, csereközvetítés, azaz kereskedelem jön létre. Ahol a földmivelés és ipar a fejlettség magas fokán áll, ott önkvetlenül kell, hogy virágzó kereskedelem is legyen, mert ahogy a virágzó földmivelés el nem érhető ipar hiányában, ép úgy fönn nem állhat mindkét foglalkozási ág kereskedelem nélkül. Ez a három foglalkozási ág egymás nélkül nem virágozhatik, egyik a másiknak mintegy kiegészítője. Sokan abból az okból, hogy a kereskedő új

javakat nem állít elő, nem tekintették foglalkozását produktívnak, hanem az előítéletből indulva ki, hogy a javak kicserélésénél az egyik annyit nyerhet, amennyit a másik veszít. A kereskedőt hazug csalónak és megvetendő egyénnek tartották. Azonban azt nem vették tekintetbe, hogy a gyors áruforgalom következtében a javak értéke tetemesen gyarapodik, míg ha kereskedelem nem volna, mit csinálna pl. Kína és Japán teájával, hazánk lisztjével? Mit csinálnának az ültetvénytulajdonosok? Ha ez kérdésekre megfelelően, fogjuk belátni a kereskedelem nélkülözhetetlenségét.

De a kereskedelem nemcsak az anyagi javak mennyiségére van hatással, hanem egyszersmind a kultúra fejlődésére is.

Mindezekből láthatjuk, hogy földmivelés az ipar és kereskedelem hiányában nem létezhetik és viszont. Számos példát találunk e tény bebizonyítására a kereskedelem történetében. Voltak államférfiak, kik mindhárom foglalkozási ágat gondolták a népek gazdaságának tőforrásul. Így a merkantilisták szerint csak a kereskedelem és ezzel kapcsolatban a pénz a meggazdagodás kufjeje és főtényezője, a fiziokrata elvek híve a földmivelést tekinti annak és miután ez elvek hívei csakis a kereskedelmet, illetőleg a földmivelést ápolják és gondozzák: ergo nem is volt ebben a korban virágzó ország. A helyes utat Smith Ádám találta meg, azt az elvet állítván fel, hogy a népek gazdaságát és jólétét csakis az által mozdíthatjuk elő, ha a földmivelést,

## Dal.

Szellő sóhajt a virágon, lombon át,  
Csókolja a szőke kis lány homlokát.  
Szelid szellő is azt sugja,  
Gerlemdár csak azt bugja:  
Hogy szeretem, hogy imádom,  
És ez az én boldogságom:  
Az a kicsi sümegei lány  
Nem tudja!

Felhő szállott a sümegei tetőre;  
Hogy megcsaljon, nem hittem vón felőle.  
Pusztá. sivár szívem, lelkem;  
Boldogságom eltemettem.  
Tudja ezt az egész világ,  
Lombos erdő, kicsi virág...  
Csak az a kicsi sümegei lány  
Nem tudja!!

Körmeny Pál.

## Éjjel.

A hosszú téli éjeken  
Kinoz, gyötör a gondolat:  
Ha elvesztenélek tégedet,  
Elbírnám-e a sorsomat.

S reggel, mikor ajkad köszönt,  
A szemed édes csókra int:  
Száz eskünél is többet ér  
S feledtem már az éji kint.

Fáy Nándor.

## Gizi.

— A Sümege és Vidéke eredeti tárcája. —

— Az én nótámat huzzad, Józsi! hangzott a kávéház egyik külön fülkéből. Rekedt hang volt, mely a kiáltó éppen nem józan állapotára engedett következtetni. — György hangja volt, György, az öreg Lenkey apó egyetlen anyyira dédelgetett és féltett fiáé. — Hiába tartott annak morálpredikációkat, nem fogott rajta sem a jó szó, sem az energikus fenyegetés. Rossz volt, rossz maradt. — Nappalait majd alva, majd lézengve, tétlenül töltötte, éjjel a kávéház fülkájában holmi jött-ment állítólagos orfeumi primadonákkal mulatott s rendszeren akkor dőcögött hazafelé, mikor a szemetes kocsis hangja szólott. — Könnyen tehetette, életmódja költségeit apja, bár rémszidalmazások után, mégis csak fedozte. — A milyen goromba és meggondolatlan volt mulatozása közben, ép oly mértékben tudott alázatos, finom és kedves lenni mikor adósságai kifizetését könyörögte ki apjától.

Ánde ez sem maradt változatlan. — A szerelem, a komoly, szinte bolondulásig vezető

szerelmem csakhamar tisztességesebb utra terelte Györgyöt. — Szerette Gizit, a viceházmester leányát. Ő, a háziúr fia, saját házuk viceházmesterének leányát szerette. Igenis, imádtá, térdrehullva kérte kezét s rendszeren ilyesformát kapott válaszul.

„Uram, Ön hiába fáradozik, még ha megszámlálhatatlan kincsei volnának, sem tudnám Önt szeretni. — Első sorban, mert gazdag s bár szeretni talán igen, de tisztelni alacsony származásomnál fogva soha sem tudna és sokkal jobban ismerem Önt, semhogy állhatatosságában bizhatnék. — Aki az én szerelmemet fogja bírni, semmiesetre sem lesz oly rovott multu ember, mint ön!”

Ezt mondta a viceházmester leánya és György ezért is szerette; féltette magában, hogy e nő, ki szegényes sorsa dacára oly makacsul ellentáll neki, Lenkey fiának, megtöri vagy lealázza, ha már szerelmét nem tudná elérni.

Követte Gizi lépte-nyomát, kutatta, kifürkészte minden utját s minden alkalomkor szerelmének változhatatlanságát hangoztatta, álmatlan éjszakákat emlitett, elpanaszolta étvágytalanságát, végül pedig könyörületességért rimázkodott.

Gizi hajthatatlan maradt s egy alkalommal, mikor György ismét előállt álmatlanságával és étvágytalanságával, Gizi pajkosan Kneip-kurát ajánlott neki. — György felizgatva fáradozásának eredménytelensége miatt goromba lett s oly sértő kifejezéseket használt, hogy Gizi sirva rohant be anyjához. A megriadt öreg asszony síró

ipart és kereskedelmet kapcsolatban fejlesztjük.

Legyünk azon, hogy e három foglalkozási ágat minél jobban előmozdítsuk s a tőkély legmagasabb fokára emeljük. Irányuljon minden oda, hogy szeretett hazánknak földmivelését, iparát és kereskedelmét minél jobban tökéletesítsük. Hassunk oda, hogy szorgalom és munkásság által hazánknak jó polgárai legyünk. Kövessük nagy Kőlcseynek ama mondását: „Hass, alkoss, gyarapíts és a haza fényre derül“.

V. J.

### Gyengül a magyar.

A legtöbb helyen nagyon szomorú a sorozás eredménye. De még az ellen az anyag ellen is, amelyik beválik katonának, az a panasz, hogy gyenge.

A magyar bakák nem elég kövérek. Ugy lötyögnek a szubordinációban, mint a kilencmilliméteres revolverben a hetes töltés. A fegyverviselésre jórészt alkalmatlan. Lehuzza a vállukat a manlicher szíjja, kettéropantja a telepakolt borju s csekély harminc-negyven kilométer mársirozás után lefekszenek az ut mellé, az árokba. Olyik fel se kel többé, hiába biztatja puskatussal a káplár s hiába vág végig rajta a kardlappal a hadnagy ur. Szóval: — gyenge nép. A közgazdasági állapotok sirvársága még abban is tapasztalható, hogy hány baka lesz maródi egy-egy nagy gyakorlat alatt, hányat kell kiszuperálni időközben, hogy ne egye hiába a prófutót és hányan határozzák rá magukat arra a megoldásra, hogy egye a fene ezt az egész világot, én majd keresek magamnak egy másikat.

A paraszt nagyra termett, azonban nem a melle domboru, hanem a hasa. A rossz lisztholmi, kenyér, tészta étel, főzelék s a hegyvidékeken a puliszka olyasforma természet ad neki, mint a csecsemő, akit valahol a dajkaságban mákkal meg kenyérhájjal etetnek odáig, amíg meg nem unja. Ezek a testek aztán bizony nem valami nagy kitarásra szánvák. Hiányzik belőlük a mozgató erő. Masinák, amelyeket szén helyett tőzeggel próbálnak befűteni.

S kiéhezetten, gyöngén, kimerülve jut a katonasághoz az intelligencia jó része is. Azok a szegény filozófusok, jogászok, orvosnövendékek, akik a kifőzők publikuma, akik 25 krajcárért ebédnek négy fogást, kenyérrel együtt. Az az osztály, amely se nem paraszt, se nem ur, se nem műveletlen teljesen, se nem művelt, se nem ön, se nem te, maga a kereskedőseggel, a tanultabb iparos, az az anyag, amelyből az altiszt kell hogy kikerüljön. Az a bizonyos intelligens altiszt, amely után olyan nagyon áhítozik a hadsereg, hogy még áldozatokra is képes, csak hogy benntartsa az állományban. Ad neki lakást, megengedi: feleségesedjék, tisztí acél karddal varázsolja számára szőppé az életet, elnézi az apró üzleteit, a fiókkantínokat, amikben a bezupált őrmester ur méri az italt — és mégse képes ilyen altisztet nevelni magának.

gyermeke láttára fenyegetően emelte ökleit Györgyre s csupán az állásvesztés gondolata fojtotta el benne a szidalmazásokat, melyeket oly oly szívesen szórt volna lánya kintjára.

György ez időtől fogva nem szólította meg Gizit, kerülte s ha véletlenségből találkozott vele, fülig elpirulva sűtötte le szemét. Bánkodása irtozatos volt s mikor egyedül ülve szobájában elgondolta, mennyi időt pazarolt el könnyelmű életmódjával s mily sújtó itéllettel szólnak róla odalent, hol oly szívesen huzódott volna meg egy sarokban, leirhatatlan fájdalom marcangolta szívét, mely most először érezte vele, hogy létezik s fájni tud, nagyon. — Atyjának szólni nem mert, attól félván, hogy felmond Giziéknek. — Idáig nem volt oly kelepoe, melyből furfangos tervvel ki nem bontakozott volna, ez egyszer nem tudott magán segíteni, gyámoltalanul, gyávának érezte magát. — Élete rendkívül megváltozott. — Visszahuzódott mindenkitől kin jókedvet észlelt, gyűlölt mindenkit, kit eddig kebelbarátnak mondott. — Idejének legnagyobb részét otthon töltötte, csupán korán reggel és későn éjjel bolyongott szerke széjjel a városban céltalanul, anélkül, hogy valakivel szót váltott volna.

Gizi előtt e változás nem volt titok, mindent tudott és úgy érezte, hogy bár szereti, de oly különös szájalomfélélet érez iránta. — Kár érte, oly fiatal és szép, különösen, most oly halavány mindig, oly bánatos az arca.

Egy reggel, nem birt magával, mintha láthatatlan kezek kiteszkolták volna az udvarra,

A nyomorúságosan táplált fiatal emberek nem találják meg a katonaságban a szépet, amely még pálya is lehet, ha az ember ráhatározza magát arra, hogy otthagyja a műhelyt vagy a boltot. Csak a fardalmakat érzik meg tulságosan, a fegyelmet sokalják s menekülnek a munderből, amint módjuk van rá. Hogy ez után másképpen legyen, arra nézve pozitív indítvány is van: állítsunk fel polgári kantínokat, amelyeknek az a feladatuk, hogy hízalják a hadköteleseket — a katonaság számára.

Bizony nagyon sajnáljuk, Isten látja a lel-künkét, hogy adnánk, mindent adnánk, megcsinálnánk még a civil-kantint is, de már nem tellik ki tőlünk több áldozat. Megteszünk mindent, amit csak tehetünk. Nem sajnálnánk pénzáldozatot, odaadnánk az utolsó fillért is, ha tudomásunk lenne róla, hogy jobbra fordul a dolog, hogy az emberanyagra nem eshetik szó szímos, szálas legényeket adhatunk, kiket majd odaállítanak a mérőléc alá.

De hát kifogytunk már mindenből, szegények vagyunk.

— Hiába áltatunk az ellenkezővel mást, hiába áltatjuk önmagunkat, a helyzet ez. — le-tagadni nem lehet.

Felhasználták a garasainkat embermentésre, a katonai és egyéb adók miatt tönkrement polgári ekszisztenciák fölsegítésére, annak az emberanyagnak a támogatására, amely alkalmas enyhíteni a munkás-társadalom sok irányban sajnos meddőségét. Keresünk, nevelünk embert a magunk számára s még azt se elég eréllyel és igyekezettel.

A legtöbb, ami tőlünk telik: a jó tanács. A legelhanyagoltabb gyomrot is helyre lehet hozni rövidesen, s ha valakinek az ereibe a hiányos táplálkozás miatt nem gyűlt föl elég egészséges vére, ne tessék azon kétségbe esni. Tudja azt minden orvos, hogy a vér és az erő pótolható. Tessék pótolni. Ne fektessék le a bakát ehessen, adjanak neki jobb kosztot s mindjárt nincs szükség a civil kantinra.

### Forgácsok.

Enyhül a lég, vidul a határ,  
Itt vagy ismét, jó golyamadár.

Tavaszi nap fénye rezeg át a levegőn. Sugarait mohón szívja magába a föld, hisz a tél dermetsége után úgy vágyakozik utána, mint a szerelmes legény galambja csókjára. Melegétől megindul a föld teremtő ereje, amelyet az Alkotó lehelt belé. Fű, fa, virág életre zendül. A pacsirta fölemelkedik a magasba, az ezüstragógásu levegőbe és dalra gyújt. Csattogó himnusz a átszárnyal a mindenségen s édes boldogságtól eltelve üdvözli a tavaszt, életnek, boldogságnak, szerelemnek ezt a himes, virágos szakát.

És megnépesül a szántó, a kert, a szőlő. Munkások rajzanak szerke szét. Nyomukban új színt ölt a határ. Eke szarvától, szerszám nyelétől megkérgesedik a tenyerök. Haj! a szivöket már úgy is kéreg borítja. Hiába csattog fejük fölött a pacsirta vidám danája, a munkások ajkáról visszahangzó nótát nem fakaszt. Estenden a munkáról hazatérő nép immár nem dalol. Legfőlebb egy-egy leány-csoport gyullad dalra.

akarata ellenére is kiment. Györgyre gondolt, hiszen ilyenkor szokott sétára menni. Várt, már igen magasan állott a nap, mi lehet vele, tán beteg! Az borzasztó volna. Hátha elutazott!? Tudni akarta, muszáj volt, nem tudott nyugodni maradni, bármibe fogott, ügyetlen volt. — Legálább az ablakon nézne ki, ha beteg szegény szeretne mosolyogni reá, oly összetörtnek látta tegnap.

Türelmetlensége folyton nőtt, izgatottsága fokozódott, mikor este lefeküdt a nélkül, hogy György felől hírt hallott volna. — Másnap reggel felébredésekor oly bágyadtan, oly nehézne érezte fejét. Nem kelt fel, anyja nem engedte. — Lába volt az nap. Estefelé magához hívta anyját, keblére hajtá fejét, átkulcsolta nyakát karjaival s szabad folyást engedett könnyeinek. Nem szólt, csak sirt, majd halkán, majd görcsösen vánkosaiba kapaszkodva. Az éjszakát mellette virasztotta át anyja.

Reggel jobban érezte magát s elmondta, mily különösetek álmodott,

„Azt álmodtam, mamám, hogy György idejött és úgy kért téged, apát is, engedjete el vele a színházba s azt is mondta, hogy nem kell félnetek, papája velünk lesz. Ti megengedtetek s elmentünk. Oly szép volt ott minden és mindenki. Jaj, mamám, holnap elmegyünk oda, ugye. most már ugye fá a fejem. Aztán tudod, majd meghívod . . . majd holnap megmondom, mama, igen? Ugye te szeretsz? Nem?“

„Csitt Gizus, nem szabad sokat beszélned.

Régi, elkopott e nóta, csak szövege új, de ebben sincs semmi pózízis, sem a szerelmes szívé, sem az éltető, virághimes tavaszé.

Kihalt a nótás magyar a nép szívéből a kedély.

Ugyan mi ölte meg?

Talán megtörtött az ősi földnek vonzó ereje? Az az édes illat, amit a tavasz csal ki belőle, immár nem száll a nép fiának lelkébe s nem gyullaszt ott erős, száttéphetetlen vonzódást az ősi földhöz, „mely életetől s ha elbukál, hant-fával ez takar“. Messze távolnak köde kelt vágya közást benne, s ez a vágy legyüri az ősi földnek vonzó erejét.

És lelketlen kufárok, komisz zsebrákok utat adnak ennek a vágyakozásnak. A modern közlekedés bűmulatos eszközei: a vasut, a gőzhajó, elvágzik a többit. Ezernyi ezrével szállítják a magyar népet messze idegen világokba, hogy izmaik és szívósságuk munkaerejével legyenek idegen érdekek rabszolgái. Hogy mennyien vesznek ott el nyomorultul, ki venné számon?

Hát ezt meg kell gátolni az államnak közintézményeivel, a társadalom összes faktorainak támogatásával.

És míg ezek belső, átalakító ereje gyümölcsöket terem, — minden hatalommal.

Lám, az oroz, amely nemzeti érdekeink védelmezésében haborás nélkül nyúl „kozákos“ eszközökhöz, itt sem ismer más tekintetet. A külföldre szóló utlevelek díját pár száz koronára emelte.

Biz ez mesterséges eszköz. De szükség van rá, míg a lélekre ható természetes tényezők ereje megnyilatkozik.

Szükség van rá nálunk is. Mert ha ezt a népvándorlást meg nem akasztjuk, bizony a tavasz teremtő ereje nem nyitja meg nekünk a remény piros virágát. És hiába jön meg a golya, nem hirdet e nemzetnek tavaszt.

Bárd.

### H I R E K.

— Zalavármegye közigazgatási bizottsága e hó 8-án tartotta havi rendes ülését. Az alispán jelentése szerint márciusban Pákán egy szolgálatot tevő csendőrré éjjel realótték, de haj nem történt; az ez érdemben megindított vizsgálat folyamatban van. Egyéb apróbb lopások kivételével a vagyon és személybiztonság erőszakos módon veszélyeztetve nem volt. A vármegye területén a lefolyt márciusi hónapban előfordult tüzesetek közül ezidegi bejelentetett 12, melyeknél az összes kár 4879 korona 80 fillért tett ki. Ebből biztosítás által megtérült 2698 kor. s így a biztosítatlanul maradt kár 2186 korona 80 fillérré rug. A Cserszeg községben f. évi március hó 8-án történt tüzeset alkalmával 120 lakóház összes melléképületekkel együtt a lángok martaléka lett. Bennégett egy gyermek is. A kár több, mint 100.000 korona. A szerencsétlenek nyomorának sürgős edyhítése céljából a m. kir. belügyminiszteriumtól táviratilag kéretett segély, de válasz nem érkezett, ezenkívül a vármegye területén a könyöradományok gyűjtése elrendeltetett s az ország összes törvényhatóságai fel-

Szeretlek gyermekem, szeretlek te kis patkány, te! Aludj Gizike, most még aludj!“

Délfel György atya komoly, sápadt arccal lépett be Giziékhez és felszólította atyját, hogy a temetkezési vállalat igazgatójához vigyen el egy levelet, melyben a temetés egyszerű rendezése iránt intézkedni kéri. György akarta így. — Gizi aludt s nem hallotta e hírt, anyja nem szólt felébredésekor, mert rég sejtette, hogy lánya már nem az, aki még nemrég volt. Másnap, mire Gizi felkelt, a kapu egyszerű fekete diszben állott, gyászlobogó volt kitzűve a tetőzetten.

Szive hangosan, gyorsan vert. — Nem lehet, nem György halt meg, más valaki a házban. — Egész teste remegett, térdre rogyva imádkozott, sirva fohászokodott Istenhez, hallgatná meg csak most ez egyszer s ne György legyen a halott. — Hirtelen kirohant a kapu elé, rápillantott a kifüggesztett gyászjelentésre — s jajszó nélkül összerogyott.

Két hónappal György temetése után a mentők kocsija állt meg Lenkey háza előtt.

„Mi az? Mi történt?“ kérdézik az összegyűlt kíváncsiak.

„Az a izé, a vice leánya, a Gizi megörlt!“ mondá egy vén anyóka.

„Szegény lány! Hej az a bolond szerelem“

Dukesz Mór.

kértek, hogy az inasgre jutott lakosság részére gyűjtést eszközöljenek. Egészségügyre nézve a kanyaró apadása mellett a roncsoló toroklob, vörheny és hurutok száma emelkedett. A tanfelügyelő jelentése szerint: a balatonfüred-állami felső népiskola részére szükséges butorokat a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyezte. A csabrendeki képviselőtestület elfogadta az ottan felállítandó kiadodovodára vonatkozó feltételeket.

— **Elismerés.** A pénzügyminiszter Sümege és a káptalanfal jegyzőségben az adóbehajtás terén elért eredmény fölött elismerését fejezte ki s az illető jegyzőségeknek 80 korona jutalmat adományozott.

— **Községi választás.** Sümege a községi bíró, hely. bíró, 4 előjáró, közgyám, pénztáros és erdőgondviselő választása lejárt. A választás napján Füzik Gyula főszolgabíró május 7-ikét tűzte ki. E napon reggel 9 órakor a főszolgabíró elnöksége alatt jelölt gyűlést tart a képviselőtestület s megválaszta a pénztárost és erdőgondviselőt, míg az előjáróság többi tagját 10 órakor választják meg.

— **Új rend.** Az elemi iskola igazolatlanul mulasztotta tanulóit a községi előjáróság köteles a szolgabírósághoz áttenni. Ennek az intézkedésnek a rendetlen iskolalátogatás megszüntetésére bizonyára üdvös befolyása lesz.

— **Jótlakosság.** Vaszary Kolos hercegprímás, Keszthely nemeslelkű jövevénye, ismét fényes jelét adta szülővárosára iránt való szeretetének. 20.000 koronát küldött az ottani irgalmas nővérek iskolájának kibővítésére s megígérte, hogy a kibővítés összes költségeit fődözi.

— **Kisfaludy est.** A sümegei kaszinó választmánya f. hó 7-én Lukonich Gábor dr. elnök vezetésével gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy május folyamán Kisfaludy-est rendeznek. A program egybeállításával az elnököt, Kellemen Károlyt, Krisztinkovics Józsefet és Éles Károlyt bízták meg. — Ugyan e gyűlésen a tagok sorába fölveték Miksy János adópénztárost s a könyvtár számára beszerzendő művek megrendelésével Czunya Sándort és Kellemen Károlyt drt. bízták meg.

— **A tapolca-keszthelyi vasút.** Keszthely és Tapolca városok és vidékük legtekintélyesebb polgáraitól alakult küldöttség Bogyay Máté és Hertelendy Ferenc országgy. képviselők vezetésével április 10-én tisztelettel a kereskedelmi minisztériumban és azt a kérdést terjesztette elő, hogy a tapolca-keszthelyi vasút építési engedélyt minél előbb adják ki. A küldöttséget Mandy miniszteri tanácsos fogadta és a küldöttség szónokának adott feleletében kilátásba helyezte, hogy még ebben a hónapban megadja a miniszter az engedelmet.

— **A tüzoltó egyesület közgyűlése.** A sümegei önkéntes tüzoltóegyesület évi rendes közgyűlést f. hó 6-án tartotta meg. A közgyűlés, amelyen a tagok szép számmal jelentek meg, Mojzer József elnök vezetésével folyt le. A parancsnokság évi jelentését Krisztinkovics József főparancsnok távollétében Bricht Viktor segédtiszt terjesztette elő. E jelentés híj képet nyújt az egyesület minden fontosabb mozzanatáról. Közöljük belőle, hogy a működő csapat 46 tagból állott. Tizenegy gyakorlatot tartottak, amiket Krisztinkovics József főparancsnok vezetett. A gyakorlatokon a tüzoltók tömegesen jelentek meg. Tüzeset Sümege nem fordult elő. Vidékre is csak egyszer kellett kivonulni: május 6-án a Gógánfán kiütött tűzhöz. Az év folytán 1 köz-1 választmányi és 11 tiszti ülés volt. Tüzendő vizsgálatot csak egy ízben tartottak, a többieket a községi előjáróság közönye miatt nem fogadták. A tüzendő ellen vétő lakosokat a szolgabíróságnak bejelentették, mire ez fejenként 4—4 K bírságot rótt ki. A múlt évben 97 őrséget tartottak. Az őrséget egy-egy tüzoltó és 3—3 polgári őrszolgálat, a felügyeletet pedig a tisztikar tagjai teljesítették. Őrségi zsold címén 29 K. 80 f. fizettek ki. Ezekben soroltuk föl az érdekes jelentés főbb pontjait. A közgyűlés helyesléssel fogadta az előterjesztést s az elnök a működő tagoknak s a tisztikarnak buzgó működéséért hálás köszönetet fejezte ki. A pénztárról Bánfi Alajos pénztáros jelentette, hogy a bevétel 785 K. 90 f. a kiadás 448 K. 81 f. volt, maradt tehát 292 K. 59 f. Az egyesület vagyona a szertár épületében, felszerelésben s alapokban 10.841 K. 7 fillérre rug, mivel szemben 1978 K. 55 f. adóssága van. Az egyesületnek ruhaalapját Krisztinkovics József kezeli. Ennek bevétele 296 K. 77 f. kiadása 43 K. 20 f., maradáka 253 K. 57 f. Minthogy a számadások rendben voltak a közgyűlés a fölmentést köszönetének kifejezése mellett megadta. Őrségi zsoldul 40 koronát szavaztak meg. A folyó évi költségvetést 748 K. 19 f. bevétellel és 627 K. 85 f. kiadással irányozták elő. A sümegei takarékpénztárnak és a népbanknak adományaiért meleg köszönetet mondott a közgyűlés. Szám-

vizsgálókul újból Pozsonyi Józsefet, Hladny Jánost és Scheiber Józsefet választották meg. Minthogy egyéb tárgy nem volt, elnök megköszönte a tagok szives érdeklődését s a gyűlést eloszlatta.

— **Tanító gyűlés.** A Zala megyei Áll. Tanítótestület „Muraközi Tanítókör” ez évi rendes, egyúttal működésének három évtizedes fordulójára alkalmas jubiláris közgyűlést május hó 10-én d. e. 9 órakor, Bottornyán, a róm. kat. népiskolában a következő tárgysorozattal fogja megtartani: 1. A „Muraközi tanítókör” három évtizedes működésének méltatása. 2. Évi jelentés. 3. A tanítóképzés tiszteletére emlékeztetnek. 4. Az új utasításnak az áll. tanítók működésére vonatkozó előnyeit és hátrányait ismerteti Brauner Lajos. 5. Összhang a nevelésben c. tételt fejtegeti Kecsehy Gyula. 6. A madárvidélem c. tételt előadja Wirth László. 7. A közgyűlés elé tartozó folyó ügyek 8. Esetleges indítványok. A közgyűlést ünnepélyes „Veni Sancte” előzi meg.

— **A Fesztich-szobor leleplezése.** Az Országos Magyar Gazdasági egyesület Fesztich-szobor bizottsága április hó 10-én délután Desseffy Aurél elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: Zala megye részéről Fankovics László gróf főispán és Bogyay Máté országgyűlési képviselő; Keszthely város, a keszthelyi gazdasági iskola képviselői, Fesztich Taszilo gróf képviselő. A leleplezés határideje a bizottság június 8-ikát tűzte ki. Az ünnepségre meghívják a kormányt, a főrendiházat, a képviselőházat, a szomszédos törvényhatóságokat és a gazdasági egyesületeket, a gazdasági iskolákat és földmívelési iskolákat és a földmívelési minisztérium osztályvezetőit. Ugyaneznap disztribúciót is adnak ki s Budapestről külön vonatot indítanak. A szoborra az O. M. G. E. és a szomszédos gazdasági egyesületek koszorút tesznek. Végül a bizottság kijelölte a helyi intéző-bizottság feladatát s megállapította az ünnepség részleteit.

— **Megjutalmazott cseléd.** Ápr. 6-án Horváth János tőrjei prépostsági majorgazdát tüntették ki 36 éves hűségéért. A főispán megbízásából Barcza László csabrendeki bírtokos képviselte a kormányt, gyönyörű beszédben méltatta a munkát és a jó munkást. A miniszteri diszoklevélen s 100 kor. jutalmon kívül a prépostság is 50 koronát adott. Szép beszédet tartott még Illés Rafael premontrei kanonok is. Az ünnepélyen részt vettek: Malatinszky főszolgabíró, Kardos László plébános, Bezerédy László, a gazd. egy. nevében, Hayden Sándor, ifj. Tarányi Ferenc, Bogyay Aurél, Blaha Sándor stb.

— **Verekedés.** Nagy István folyó hó 21-én este ott üldögélt a Kisfaludy-szobor előtt. Vizi István valami pletyka ürügye alatt kérdőre vonta s főbe ütötte, hogy nyomban elöntötte a vér. Erre Nagy pajtasokat keresett s Gál Endre és Horváth Ferenc (cankó) legényeket maga mellé véve, Vizi keresésére indultak. A Kossuth Lajos-uccában hamarosan rá is akadtak s Horváth füttykössével rövid szóváltás után ugy főbe sújtotta, hogy Vizi egyszerre a földre esett. A rendőrség idején ott termett, a további verekedést megakadályozta s Horváthot bekísérte.

— **Állást nyerne.** Az Országos Pályázati Közlöny útján, mely az országban betöltendő összes állásokat közli, állást nyerne: ipari és kereskedelmi, mező és erdőgazdasági és műszaki tisztviselő, községi jegyzők és jegyzőirok, nőtisztviselő, kereskedelmi alkalmazottak és gyakornokok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 korona. Mutatványszámokat 30 fillér beküldése ellenében küld a kiadóhivatal: Budapestnél Rökk Szilárd-ucca 27. Álláskeresési beiktatásnál minden szóért 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér, nyilt-térben pedig minden szóért 6 fillér fizetendő, mely hirdetések legkésőbb csütörtökig fogad el a kiadóhivatal.

— **Az Elő Magyar Általános Biztosító Társaság** folyó hó 6-án tartotta évi rendes közgyűlést gróf Csekonics Endre v. b. t. t. elnöksége alatt. 1901. évről szóló igazgatósági jelentés kiemeli, hogy az üzlet az egyes biztosítási ágakban és összeségében kedvező lefolyású volt. Az igazgatóság az előterjesztett mérleg számadatai szerint már ezúttal mindent beváltott, amit az előző mostohább években a közgyűléseken kilátásba helyeztet. Amellett, hogy 2,242,537 korona tiszta nyereséget ért el, még az 1892-ban sajno-

san megszüntetett árfolyam különböző tartalmúkat tett ez évben félre a záloglevelek árfolyam emelkedéséből; a külön tartalékok, mely már 8163 korona 82 fillérre szállott volt le, most immár 568,588 korona 14 fillérre emelte, a tizosztály díjtartalékát 4,400,000 koronára, a szállítványi biztosítékot pedig külön 40,000 koronára szaporította. Az életbiztosítási felettel jó üzletet fervekészen és nagy sikerrel fejlesztette. A társaság életbiztosítási állománya 274,492,041 koroná 86 fillérre emelkedett vagyis 9,012,061 koroná 58 fillérrel haladja túl az előző évit. Ez állománynak díjtartaléka immár 78,255,565 korona 23 fillért tesz ki. Az alapszabályszerű levonások után az igazgatóság a tiszta nyeresémből részvényenként 320 korona osztalék kifizetését hozta javaslatba. A nyereségből még az osztalék kifizetése után is 886,160 korona 12 fillér marad rendelkezésre. Ebből rendkívüli adományképpen 50,000 koronát javasolt az igazgatóság a társasági tisztviselő nyugdíjalapjának juttatni, 336,166 korona 12 fillért pedig a külön tartalékokra átvezettetni. A közgyűlés a mérleget, zárószámlát és az összes igazgatósági javaslatokat egyhangulag elfogadta és az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadja s jóváhagyta a közhasznú adakozásokra fordítandó összeg felosztási tervét. Az osztalék a társaság pénztáránál már a hétfői naptól fogva kifizetésre kerül. A részvényesek nevében, kikre az évi jelentés a lehető legjobb benyomást tette. Lampl Vilmos részvényes mondott köszönetet az igazgatóságnak. Külön is kiemelte a szakigazgatás élén álló Ormody Vilmos vezérigazgató rendkívüli szakértelmét és nyomatékosan hangsúlyozta a nagy megnyugvást, melyet a részvényesekben és a biztosító közönségben a társaság jelenlegi vezetése által inagurált irány kelt, mely igen helyesen a nagyszabású és előrelátó tartalékgyűjtéssel a társaság jövőbiztonságát és nagyságát is kétségtelenül teszi. Végül a közgyűlés a választmányba új tagokul választotta meg báró Gerlicsy Ferenc, Libitz Adolf és ifj. gróf Zichy János urakat.

— **Köhögés ellen** a legjobb a Réthy féle pemetefü cukorka. Kapható Márkus Salamon fia cégnél Sümege.

— **Kérelem.** Lapunk t. előfizetői tisztelettel kéri a kiadóhivatal, hogy az előfizetést megújítani s az esetleges hátralékokat mielőbb beküldeni sziveskedjenek. A lap fenntartása nagy költséggel jár s ennek a kiadóhivatal csak úgy felelhet meg, ha a közönség pontosan megfizeti az előfizetés csekély díját.

— **Magyar Ipar.** Az Emke és Tanítók Háza gyújtóját Berecky Gyula, Darnay Kálmán, Márkus Ignác, Mautner Adolf, Steiner Simon és Würzburger Jakab árulják. — Az Emke levélpapír pedig Horvát Gábor könyvkereskedésében kapható.

— **Sárcipő.** (Galoschni) 1 pár hölgyeknek és uraknak 1 frt. 42 kr. Duplaerős: uraknak 1 frt. 95 kr. Würzburger Jakab cégnél Sümege.

## HIRDETÉSEK.

Tisztelet annak, akit illet!!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak

os. és k. udv. szállító,  
Neunkirchen, (Bécs mellett.)

1897. augusztus 11-én Altonából a következő levél érkezett:

Én már 70 éves vagyok és körülbelül 10 évig csukló-reumában, és aranyeres csomókban szenvedtem anélkül, hogy segédemet találtam volna rá. Végre az Ön Wilhelm-féle csúsz és közzvény ellenes vértisztító-teája bajontól 8 hét alatt teljesen megszabadított.

Ezek után úgy Önnek, valamint a grófnőnek, kinek értesítését a lapokban olvastam, — ez uton mondok hálás köszönetet.

Teljes tisztelettel

I. Christ Ackermann  
magánzó,

6—7 ALTONA, (Hamburg mellett.)  
Reichenstraße 6.

147. 1902. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sümegei kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 342/1. számú végzése kö-vetkeztében Löbl Dávid javára özv. Freller Sándorné ellen 1000 korona s járulékal ere-jéig 1901. évi szeptember hó 10-én foga-natosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1114 korona 80 fillérre becsült következő ingóságok u. m.: butor, varrógép, fűszer-árúk, szesz, és szemesgabona, ágynemű, fe-hérnemű és bolti berendezések nyilvános ár-verésen eladatnak.

Mely árverésnek a sümegei kir. járásbí-róság 1902. évi V. 82/2. számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. július hó 5-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 86 kor. 20 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig Csabren-deken leendő eszközzésére 1902. évi április hó 21-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kintűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érin-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingósa-gok mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sümege, 1902. április 6. napján.  
Szidnai kir. bir. végrehajtó.



JANKÓ ÁRPÁD  
cipésmester,  
SÜMEGEN.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a tavaszi időnyre a legjobb minőségű bőrből, leg-finomabb kidolgozású és tartós url-, női- és gyermekcipőket készítek a legolcsóbb árért, a n. é. közönség teljes megelé-gedésére.

A n. é. közönség bizalmát és b. pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

JANKÓ ÁRPÁD  
cipésmester,  
Sümege.

15-52.

178. 1902. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sümegei kir. járásbíró-ságnak 1902. évi V. 97, 98/1. számú végzése következtében Neumann Lajos fia és Rozenz-weig Sámuel javára ifj. Brukner János ellen 225 kor., 1384 K. 03 fill. s jár. erejéig Rozenzweig Sámuel tőkéje 225 kor., ennek 1902. január 15-től 6% megítélt perköltségei 62-93 korona 1902. évi március hó 15-én foga-natosított kielégítési végrehajtás útján lefoga-lalt és 1276 kor. 50 fillérre becsült követ-kező ingóságok, u. m.: 781 méter különféle szövetek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek sümegei kir. járásbíró-ság 1902-ik évi V. 98/13. számú végzése folytán 1384 kor. 03 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi február hó 15. napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 93 korona 84 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szentgróton leendő eszközzésére 1902. évi április hó 22. napjának d. e. 10 órája ha-

táridőül kintűzetik és ahhoz a venni szándé-kozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sümege, 1902. évi április hó 6. napján.

Szidnai kir. bir. végrehajtó.

Birtok eladás.

A GYÖMÖRŐ község határában fekvő Kozáry László-féle földbirtok: 18 hold l-ső rendű szántóföld és kaszáló, a községben a templom mellett 2 hold házhellyel szabad-kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad TÓTH GYÖRGY, Tapolcán (Zalamegye).

FOGORVOS.

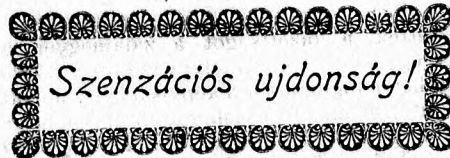
Med. Univ.

az összes gyógytudományok tudora, specialista száj- és fogbetegék részére.

Dr. Kalinovsky

Budapestről

ide SÜMEGRE Korona szállodába megérkezett és néhány napig működni fog.



Szenzációs ujdonság!

Szájpadlás nélküli fogak, fogsorok és arany koronák készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül. Legújabb fogsorok fémlappal. Eltart ember életig. Törés kizárva. Mérsékelt árak. Munkámért 10 évi jótállást vállalok.

Katonák, és vasuti és állami hivatalnokoknak 50 százalék engedmény.

Fog és fogtőhuzás a leujabb amerikai módszer szerint érzéstelenítéssel teljes fájdalom nélkül.

Fogtisztítás fájdalom nélkül.

Fogtömések arannyal, platina ezüst, cementtel, üveg, porcelán és Opállal.

Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitérő anyagból.

Jött, rossz és használhatatlan fogsorok javítása és ujjá átdolgozása 3 óra alatt eszközöltetnek.

Szegényeknek ingyen.

Állandó műterem Budapest, VII. kerület, Kerepesi-út 62 szám.

É t r e n d i s z e r !

GYOMOR BETEGEKNEK!

Mindazoknak, — kik meghűlés, a gyomor túlterhelése, éretlen gyümölcs, nehezen emészthető forró vagy hideg ételek evése vagy a rendetlen életmód által gyomor-fájás, gyomor-gőres, gyomor-lob. nehéz emésztés vagy elnyálfogásban szenvednek, — ezen jó háziszert, melynek kitérő hatását már számos éven át kipróbálták, a legmeglegbben ajánljhatjuk. E háziszert az ismert

EMÉSZTŐ- és VÉR-TISZTÍTÓ-SZER. a

HUBERT ULRICH-féle „NÖVÉNY-BOR“.

Ezen növény-bor kiváló gyógyhatású növényekből és jó borból lesz készítve, miáltal az ember emésztési szerveit föléleszti és erősíti, anélkül, hogy hashajtó szer volna. — A növénybor a vérkeringési akadályokat eltávolítja és a vért a betegséget előidéző anyagokból kitisztítja. Azonkívül hatásosan elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a növénybort kellő időben használata veszik, a betegségeket már csirájukban megfojtja. Ezért ne mulassa el senki e növénybort más, egészségtelen szereknél előnybe részesíteni. Betegségek, mint fejfájás, bőrgőres, fejfájódás, gyomorégés, rosszullét hányással, mely baj üdült gyomorbetegségeknél nagyobb mérvben szokott fellépni, sok esetben néhányszor valomás után gyógyíthatnak.

Székszükülés

és ennek kellemetlen következményei, mint kólika, szivdo-bogás, álmatlanság, valamint vértörlés a májban, lépben s erekben (aranyeres fájdalom) növényborom által gyorsan és sikeresen fájdalom nélküli gyógyíthatnak. A növénybor a rossz emésztést megszünteti, az emésztő szerveket föléleszti és a gyomorban levő ártalmas anyagokat könnyű meghajtás által eltávolítja.

A soványság, vérszegénység, halaványszín, el-erőtlenedés

rendesen a rossz emésztés, a kevés vérképződés és a máj betegségének következménye. Teljes étvágytalanság, idegesség és rossz kedélyállapot folytán némely beteg lassan elsorvad. E növénybor az elerőtlenedett testnek új életet ad. E növénybor az étvágyat emeli, az emésztést föléleszti és a tápláló anyagot rendszeren földolgozza, a vérképződést javítja és sieteti, az idegeket lecsendesíti és a betegnek új életkedvet ad. — Számos elismerő levél és köszönő irat igazolja el.

A növénybor kapható 3 és 4 koronás üvegekben a következő gyógyszertárakban: Sümeg, Csabrendek, Devecser, Jánosbáza, Zala-Szent-Grót, Szent-Gál, Zircz, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Vasvár, Csány, Keszthely, Tapolca, N.-Vászony, Veszprém, Szombathely stb. valamint Magyarország és Ausztria összes kisebb és nagyobb helyiségeinek gyógyszertárjaiban.

Azonkívül széjjelküld a sümegei gyógyszertár Ausztria-Magyarország összes helyiségeibe növény-bort 3 és több üvegekben a lenti árak szerint.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Vételnél kérjünk

10-12

„Hubert Ullrich-féle Növénybort“.

É t r e n d i s z e r !

Első magyar általános biztosító-társaság Budapesten.

Kiadások. I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet. - Negyvenegyedik évi zárszámla 1901. január 1-től december 31-ig.

Table with columns for 'Kiadások' (Expenses) and 'BEVÉTELEK' (Revenues). It lists various insurance categories like fire, shipping, and burglary, with sub-headers for 'I. Tűz-biztosítás', 'II. Szállítványbiztosítás', etc., and corresponding amounts in 'korona' and 'fill.'.

VAGYON. Mérlegszámla 1901. december 31-én.

Table for 'VAGYON' (Assets) and 'TEHER' (Liabilities). It details the company's assets, including real estate, bonds, and cash, and its liabilities, such as unpaid claims and reserves.

Kiadások. II. Életbiztosítási üzlet. - Harminckétedik évi zárszámla 1901. január 1-től december 31-ig.

Table with columns for 'Kiadások' (Expenses) and 'BEVÉTELEK' (Revenues) for life insurance. It lists expenses for death benefits, bonuses, and other costs, and revenues from premiums and interest.

VAGYON. Mérlegszámla 1901. december 31-én.

Table for 'VAGYON' (Assets) and 'TEHER' (Liabilities) for life insurance. It details assets like bonds and cash, and liabilities like unpaid death benefits and reserves.

Administrative information including the names of the board of directors (Kacsvinszky János, Báró Harkany Frigyes, Juey Lajos, Ormody Vilmos, Gergely Fodor, gróf Zichy Sándor) and the general manager (Főügynök: Faludi Antal).

Large stylized text advertisement for 'Főügynök: Faludi Antalnál, Sümege'.

